

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-571/16

**Nikolay Kantarev
împotriva
Balgarska Narodna Banka**

(cerere de decizie preliminară formulată de Administrativen sad Varna)

„Trimitere preliminară – Sisteme de garantare a depozitelor – Directiva 94/19/CE – Articolul 1 punctul 3 subpunctul (i) – Articolul 10 alineatul (1) – Noțiunea «depozit indisponibil» – Răspunderea unui stat membru pentru prejudicii cauzate particularilor prin încălcări ale dreptului Uniunii – Încălcare suficient de gravă a dreptului Uniunii – Autonomia procedurală a statelor membre – Principiul cooperării loiale – Articolul 4 alineatul (3) TUE – Principiile echivalenței și efectivității”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a cincea) din 4 octombrie 2018

1. *Întrebări preliminare – Admisibilitate – Limite – Întrebări ipotetice adresate într-un context care exclude un răspuns util*

(art. 267 TFUE)

2. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Instituții de credit – Sisteme de garantare a depozitelor – Directiva 94/19 – Indisponibilitatea unui depozit – Reglementare națională care condiționează constatarea indisponibilității menționate de insolvența instituției de credit și de revocarea autorizației bancare a acesteia – Inadmisibilitate – Derogare de la termenele prevăzute pentru constatarea indisponibilității depozitelor și pentru rambursarea acestora – Inadmisibilitate*

[Directiva 94/19 a Parlamentului European și a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, art. 1 pct. 3 și art. 10 alin. (1)]

3. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Instituții de credit – Sisteme de garantare a depozitelor – Directiva 94/19 – Indisponibilitatea unui depozit – Constatare printr-un act explicit al autorității naționale competente*

[Directiva 94/19 a Parlamentului European și a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, art. 1 pct. 3 lit. (i)]

4. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Instituții de credit – Sisteme de garantare a depozitelor – Directiva 94/19 – Indisponibilitatea unui depozit – Condiționarea constatării indisponibilității menționate de o cerere prealabilă de retragere a fondurilor – Inadmisibilitate*

[Directiva 94/19 a Parlamentului European și a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, art. 1 pct. 3 lit. (i)]

5. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Instituții de credit – Sisteme de garantare a depozitelor – Directiva 94/19 – Drepturi conferite particularilor – Articolul 1 punctul 3 litera (i) – Încălcarea de către un stat membru – Obligația de a repara prejudiciul cauzat particularilor – Condiții – Încălcarea suficient de gravă – Legătură de cauzalitate între încălcare și prejudiciu – Verificare de către instanța națională*

[Directiva 94/19 a Parlamentului European și a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, art. 1 pct. 3 lit. (i)]

6. *Dreptul Uniunii Europene – Drepturi conferite particularilor – Încălcarea de către un stat membru – Obligația de a repara prejudiciul cauzat particularilor – Modalitățile reparării – Aplicarea dreptului național – Respectarea principiilor eficacității și echivalenței – Reglementare națională care prevede două căi de atac diferite și prevăzute cu condiții diferite – Reglementare națională care condiționează dreptul de a obține despăgubire de obligația de a face dovada existenței unei vinovății – Reglementare națională care prevede plata unor taxe simple sau proporționale cu valoarea litigiului – Reglementare națională care condiționează dreptul de a obține despăgubire de anularea prealabilă a actului administrativ aflat la originea prejudiciului – Admisibilitate – Condiții – Reglementare națională care subordonează dreptul de a obține despăgubire condiției suplimentare întemeiate pe caracterul intenționat al prejudiciului cauzat de autoritatea națională – Inadmisibilitate*

[art. 4 alin. (3) TUE]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 42-45)

2. Articolul 1 punctul 3 și articolul 10 alineatul (1) din Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind sistemele de garantare a depozitelor, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2009, trebuie interpretate în sensul că se opun, pe de o parte, unei legislații naționale potrivit căreia constatarea indisponibilității depozitelor depinde de insolvența instituției de credit și de revocarea autorizației bancare a acestei instituții și, pe de altă parte, derogării de la termenele prevăzute de aceste dispoziții pentru a constata indisponibilitatea depozitelor și pentru a rambursa aceste depozite, pentru motivul că ar fi necesar ca instituția de credit să fie plasată sub supraveghere specială.

(a se vedea punctul 69 și dispozitiv 1)

3. Articolul 1 punctul 3 litera (i) din Directiva 94/19, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, trebuie interpretat în sensul că indisponibilitatea depozitelor în sensul acestei dispoziții trebuie constatată printr-un act explicit al autorității naționale competente și nu poate fi dedusă din alte acte, precum decizia Balgarska Narodna Banka (Banca Națională a Bulgariei) de a plasa Korporativna Targovska Banka sub supraveghere specială, și nici prezumată din circumstanțe precum cele din litigiul principal.

(a se vedea punctul 78 și dispozitiv 2)

4. Articolul 1 punctul 3 litera (i) din Directiva 94/19, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, trebuie interpretat în sensul că constatarea indisponibilității unui depozit bancar, în sensul acestei dispoziții, nu poate fi supusă condiției ca titularul acestui depozit să fi formulat în prealabil, la instituția de credit în cauză, o cerere de retragere a fondurilor căreia nu i s-a dat urmare.

(a se vedea punctul 87 și dispozitiv 3)

5. Articolul 1 punctul 3 litera (i) din Directiva 94/19, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/14, are efect direct și constituie o normă de drept care urmărește să confere drepturi particularilor, permițând deponenților să intenteze o acțiune în repararea prejudiciului cauzat de rambursarea tardivă a depozitelor. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica, pe de o parte, dacă neconstatarea indisponibilității depozitelor în termenul de cinci zile prevăzut în această dispoziție, în pofida faptului că erau întrunite condițiile enunțate în mod clar în respectiva dispoziție, constituie, în circumstanțele cauzei principale, o încălcare suficient de gravă, în sensul dreptului Uniunii, și, pe de altă parte, dacă există o legătură de cauzalitate directă între această încălcare și prejudiciul suferit de un deponent, precum domnul Nikolay Kantarev.

(a se vedea punctul 117 și dispozitiv 4)

6. Articolul 4 alineatul (3) TUE, precum și principiile echivalenței și efectivității trebuie interpretate în sensul că, în lipsa unei proceduri specifice în Bulgaria pentru angajarea răspunderii acestui stat membru privind prejudiciile rezultate dintr-o încălcare a dreptului Uniunii de către o autoritate națională:

- nu se opun unei reglementări naționale care prevede două căi de atac diferite care țin de competența unor instanțe diferite și sunt prevăzute cu condiții diferite, în măsura în care instanța de trimitere stabilește dacă, având în vedere dreptul național, răspunderea unei autorități naționale precum Banca Națională a Bulgariei trebuie angajată în temeiul Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (Legea privind răspunderea statului și a comunelor pentru prejudicii) sau al Zakon za zadalzheniata i dogovorite (Legea privind obligațiile și contractele) și fiecare dintre cele două căi de atac respectă principiile echivalenței și efectivității;
- se opun unei reglementări naționale care subordonează dreptul particularilor de a obține repararea prejudiciului condiției suplimentare întemeiate pe caracterul intenționat al prejudiciului cauzat de autoritatea națională în cauză;
- nu se opun unei reglementări naționale care subordonează dreptul particularilor de a obține repararea prejudiciului obligației particularului de a face dovada existenței unei vinovății, în măsura în care, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, noțiunea „vinovăție” nu depășește noțiunea „încălcare suficient de gravă”;
- nu se opun unei reglementări naționale care prevede plata unor taxe simple sau proporționale cu valoarea litigiului, în măsura în care, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere, plata unei taxe simple sau proporționale cu valoarea litigiului nu este contrară principiului efectivității, având în vedere cuantumul și mărimea taxei, aspectul dacă aceasta este sau nu de natură să constituie eventual un obstacol insurmontabil pentru accesul la justiție, caracterul său obligatoriu, precum și posibilitățile de scutire, și
- nu se opun unei reglementări naționale care subordonează dreptul particularilor de a obține repararea prejudiciului condiției anulării prealabile a actului administrativ aflat la originea prejudiciului, în măsura în care, aspect a cărui apreciere revine instanței de trimitere, această cerință poate fi în mod rezonabil impusă persoanei vătămate.

(a se vedea punctul 147 și dispozitiv 5)